เทคโนโลยีชาวบ้าน
TechnologyChaoBan
Circulation: 150,000
Ad Rate: 35,000

Section: -/-
วันที่: จันทร์ 1 - อาทิตย์ 14 กุมภาพันธ์ 2564
ปีที่: 33 **ฉบับที่:** 736 **หน้า:** 80(เต็มหน้า), 81, 82
จำนวนหน้า: 3 **Ad Value:** 105,000 **PRValue (x3):** 315,000 **คลิป:** สี่สี
คอลัมน์: คิดเป็น...เทคโนฯ: วช.ส่งเสริม ปลูกเห็ดร่วมไม้เศรษฐกิจ พืชโตไว อาศัยเกื้อกูลกัน...

วช.ส่งเสริม ปลูกเห็ดร่วมไม้เศรษฐกิจ พืชโตไว อาศัยเกื้อกูลกัน ได้กำไร 2 ต่อ

● สาวบางแค 22

"ป่าไม้" มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตของชุมชนในสังคมชนบท ในฐานะเป็นแหล่งอาหารและแหล่งรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเห็ดป่า แต่เนื่องจากการให้ผลผลิตของเห็ดป่าในแต่ละปีไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมตามธรรมชาติ อีกทั้งผลผลิตเห็ดป่าลดน้อยลงทุกๆ ปี เนื่องจากความผันแปรของสภาพภูมิอากาศ ความแห้งแล้ง และการทำลายระบบนิเวศป่าไม้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณา มังกิตะ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ และ **ดร. สุจิตรา โกศล** สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าว และต้องการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างชาญฉลาดและยั่งยืนแก่ชุมชน ด้วยการสร้างแหล่งอาหาร โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจร่วมกับการเพาะเห็ดป่าไมคอร์ไรซากินได้ในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้เกิดชุมชนไม้มีค่า ส่งผลให้ชาวบ้านเกิดความรักและดูแลต้นไม้ที่ปลูกอย่างประณีตแบบอินทรีย์ งดการใช้สารเคมี ปราบศัตรูพืช ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณา มังกิตะ และ ดร. สุจิตรา โกศล สองนักวิจัยคนเก่ง

เห็ดตับเต่า

ผลงานวิจัยนี้ ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) หรือ สพภ. คณะผู้วิจัยได้จัดทำพื้นที่แปลงทดลองต้นแบบ การปลูกไม้เศรษฐกิจแบบผสมผสานร่วมกับการเพาะเห็ดป่าไมคอร์ไรซากินได้ ประเภท เห็ดเผาะ เห็ดระโงก เห็ดตะไคล เห็ดแดงน้ำหมาก เห็ดน้ำแป้ง เห็ดถ่านไฟ ฯลฯ

และ "เห็ดตับเต่า" พืชเศรษฐกิจที่มีราคาค่อนข้างสูง 150-250 บาท/กิโลกรัม เห็ดตับเต่ามีรสชาติดี ตลาดนิยมบริโภคตลอดทั้งปี โดยเฉพาะกลุ่มคนรักสุขภาพ เนื่องจากเห็ดตับเต่ามีคุณค่าทางโภชนาการสูง เห็ดตับเต่า น้ำหนัก 100 กรัม ให้พลังงาน 29 กิโลแคลอรี ประกอบด้วย น้ำ 91.51% และมีวิตามิน 0.01% (กรมอนามัย, 2544) ขณะเดียวกันเห็ดตับเต่ายังมีสรรพคุณทางยาช่วยบำรุงกำลัง บำรุงตับ และบำรุงปอด การไหลเวียนโลหิต ดับพิษร้อนภายใน

นอกจากนี้ ทีมนักวิจัยยังได้พัฒนาพื้นที่ทดลองต้นแบบ มีขนาดพื้นที่ 2 ไร่ ในพื้นที่ชุมชนบ้านบุญแจ่ม ตำบลน้ำเลา อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ พื้นที่ต้นแบบนี้จะ

NewsClip app.iqnewsclip.com
Dataxet Limited | 888/178 Ploenchit Road, 17th Floor, Mahatun Plaza Building, Lumpini, Patumwan, Bangkok 10330, THAILAND
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

เทคโนโลยีชาวบ้าน
TechnologyChaoBan
Circulation: 150,000
Ad Rate: 35,000

Section: -/-
วันที่: จันทร์ 1 - อาทิตย์ 14 กุมภาพันธ์ 2564
ปีที่: 33 ฉบับที่: 736 หน้า: 80(เต็มหน้า), 81, 82
จำนวนหน้า: 3 Ad Value: 105,000 PRValue (x3): 315,000 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: คิดเป็น...เทคโนฯ: วช.ส่งเสริม ปลูกเห็ดร่วมไม้เศรษฐกิจ พืชโตไว อาศัยเกื้อกูลกัน...

ดร. เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รมว. กระทรวงการอุดมศึกษาฯ เยี่ยมชมผลงานวิจัย

หัวเชื้อเห็ดป่า

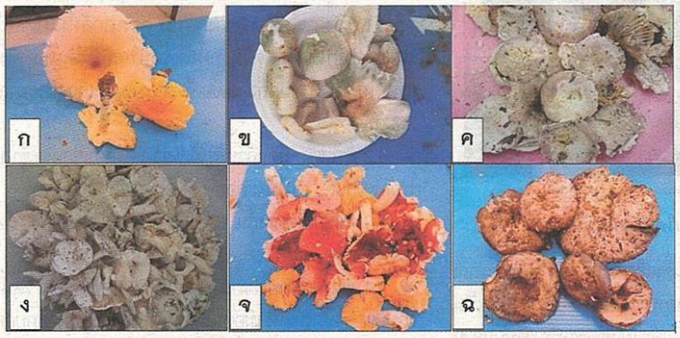

ภาพที่ 5 เห็ดป่าที่กินได้ ก) เห็ดระโงก ข) เห็ดตะไคล ค) เห็ดหน้าม้อม ง) เห็ดน้ำแป้ง จ) เห็ดแดงน้ำหมาก และ ฉ) เห็ดถ่านไฟ

สายพันธุ์เห็ดป่าที่กินได้

การเตรียมเชื้อเห็ดตับเต่าจากดอกเห็ดสด คัดเอาเห็ดตับเต่าดอกแก่ ไม่ต้องล้างน้ำ นำดอกเห็ดแก่ 1 ส่วน ใส่น้ำเปล่าสะอาดปราศจากคลอรีน 2 ส่วน ปั่นในเครื่องปั่นให้ละเอียด หรือสับให้ละเอียด จะได้หัวเชื้อเห็ดตับเต่าจากดอกสดและสามารถเอาไปใส่กล้าไม้ได้เลย (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 การปั่นเห็ดตับเต่าจากดอกเห็ดสด

การปั่นเห็ดตับเต่าจากดอกเห็ดสด

ภาพที่ 8 กล้าไม้สำหรับใส่เห็ดป่า ก) รัง ข) ยางนา ค) มะค่าโมง ง) พลวง จ) ตะเคียนทอง และ ฉ) พะยอม

กล้าไม้สำหรับใส่เห็ดป่า

ใช้เป็นพื้นที่สำหรับการเก็บข้อมูลวิจัย รวมทั้งพัฒนาเป็นพื้นที่สำหรับเรียนรู้ ทัศนศึกษาดูงาน รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกไม้เศรษฐกิจร่วมกับการเพาะเห็ดป่าไมคอร์ไรซากินได้ ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนเป้าหมาย 287 คน ในพื้นที่ 42 หมู่บ้าน ของจังหวัดแพร่ น่าน และพะเยา ก่อให้เกิดการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งกลุ่มไม้ป่าและกลุ่มไม้ผลร่วมกับการเพาะเห็ดป่าไมคอร์ไรซา จำนวน 7,000 ต้น

เทคนิคการเตรียมเชื้อเห็ดเพาะและเห็ดป่า เพื่อใส่เชื้อในกล้าไม้

1. การเตรียมเชื้อเห็ดเพาะในห้องปฏิบัติการ

1.1 นำเห็ดเผาะ ที่เป็นดอกอ่อนมาแยกเชื้อในห้องปฏิบัติการ ต้องทำภายใต้สภาพปลอดเชื้อ โดยเลี้ยงเชื้อในอาหารมันฝรั่ง (Potato Dextrose Agar + Malt Extract, Mycpological Peptone ; PDA+MP) ที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว นาน 15 นาที

1.2 ตัดเนื้อเยื่อเห็ดเป็นชิ้นเล็กๆ วางบนอาหารเลี้ยงเชื้อ PDA+ MP เลี้ยงเป็นระยะเวลาประมาณ 30 วัน เส้นใยเห็ดจะเจริญเต็มบนจานอาหารเพาะเชื้อ

1.3 เชื้อเห็ดเผาะที่เจริญเต็มอาหารแข็ง PDA+MP ย้ายลงเลี้ยงในอาหารเหลว (Potato Dextrose Broth; PDB) ที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว นาน 15 นาที ปล่อยให้อาหารเหลวเย็น ตัดเชื้อเห็ดเผาะจากอาหารแข็ง PDA ใส่ในอาหารเหลว PDB ขวดละ 10-15 ชิ้น โดยตั้งขวดอาหารเลี้ยงเชื้อบนเครื่องเขย่า โดยเขย่าอย่างต่อเนื่อง นาน 10-15 วัน เพื่อเพิ่มอากาศและกระตุ้นการเจริญของเส้นใยเห็ด

2. การเตรียมเชื้อเห็ดเผาะจากเห็ดดอกสด

ล้างทำความสะอาดภายนอกเห็ดเผาะ ผ่าเห็ดเผาะคัดเอาแต่เห็ดเผาะดอกแก่ นำดอกเห็ดแก่ 1 ส่วน ใส่น้ำเปล่าสะอาดปราศจากคลอรีน 2 ส่วน ปั่นในเครื่องปั่นให้ละเอียด หรือสับให้ละเอียด

3. การเตรียมเชื้อเห็ดป่าจากเห็ดดอกสด

3.1 การเตรียมเชื้อเห็ดป่าแก่ที่กินได้ของแต่ละชนิด เช่น เห็ดระโงก เห็ดตะไคล เห็ดแดงน้ำหมาก เห็ดน้ำแป้ง เห็ดถ่านไฟ เป็นต้น

3.2 เลือกเห็ดแต่ละชนิดที่บาน นำมาตัดก้านออก เลือกเอาเฉพาะดอกเห็ด โดยไม่ต้องล้างทำความสะอาด

3.3 นำดอกเห็ดแก่แต่ละชนิด 1 ส่วน ใส่น้ำเปล่าสะอาดปราศจากคลอรีน 2 ส่วน

NewsClip app.iqnewsclip.com
Dataxet Limited | 888/178 Ploenchit Road, 17th Floor, Mahatun Plaza Building, Lumpini, Patumwan, Bangkok 10330, THAILAND
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

เทคโนโลยีชาวบ้าน
TechnologyChaoBan
Circulation: 150,000
Ad Rate: 35,000

Section: -/-
วันที่: จันทร์ 1 - อาทิตย์ 14 กุมภาพันธ์ 2564
ปีที่: 33 **ฉบับที่:** 736 **หน้า:** 80(เต็มหน้า), 81, 82
จำนวนหน้า: 3 **Ad Value:** 105,000 **PRValue (x3):** 315,000 **คลิป:** สี่สี
คอลัมน์: คิดเป็น...เทคโนฯ: วช.ส่งเสริม ปลูกเห็ดร่วมไม้เศรษฐกิจ พืชโตไว อาศัยเกื้อกูลกัน...

ภาพที่ 10 ยางนาอายุ 1 ปีที่ได้รับการดูแลให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

ต้นยางนา อายุ 1 ปี ที่ปลูกร่วมเห็ด เติบโตเร็วและแข็งแรง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณา มังกิตะ โชว์เห็ดตับเต่าดอกใหญ่ ที่เก็บได้ในแปลงของเกษตรกร

กล้าไม้สำหรับใส่เชื้อเห็ดตับเต่า ก) มะกอกน้ำ ข) ชมพู่ม่าเหมี่ยว ค) มะม่วง ง) แคบ้าน จ) หางนกยูงไทย ฉ) หว้า

กล้าไม้สำหรับใส่เชื้อเห็ดตับเต่า

ปั่นในเครื่องปั่นให้ละเอียด หรือสับให้ละเอียด จะได้หัวเชื้อเห็ดป่าจากดอกสด

4. การใส่เชื้อเห็ดป่าในกล้าไม้

4.1 เตรียมกล้าไม้ เช่น ตะเคียนทอง เต็ง รัง ยางนา ยางเหียง ยางพลวง พะยอม และมะค่าโมง เพาะในถุง กระถาง อายุ 1-2 เดือน แนะนำใส่ตอนดินในถุงกล้าไม้มีความชื้นเล็กน้อย จะทำให้กล้าไม้ดูดเชื้อเห็ดได้ดีขึ้น

4.2 ใส่เชื้อเห็ดป่าปริมาณตามขนาดความสูงของกล้าไม้ เช่น กล้าไม้สูง 10 เซนติเมตร ใส่เชื้อเห็ด จำนวน 10 มิลลิลิตร บริเวณโคนต้นและรอบทรงพุ่ม โดยบีบดินภายในถุงให้แตกออกเพื่อให้เชื้อเห็ดซึมเข้าไปในดินบริเวณที่มีรากอยู่ได้ดี ก่อนใส่เชื้อเห็ดควรทำให้ดินในถุงเพาะกล้าไม้มีความชื้นเล็กน้อย ดินไม่ควรแห้งหรือชื้นแฉะเกินไป การใส่เชื้อเห็ดควรใส่ 2 รอบ โดยระยะเวลาห่างกัน 15-30 วัน

5. การดูแลกล้าไม้ สำหรับใส่เชื้อเห็ดแล้ว

5.1 หลังการใส่เชื้อเห็ดลงกล้าไม้ ควรนำกล้าไม้ไปเก็บไว้ในที่ร่ม อย่าให้ถูกแดดจัด อย่าพึ่งรดน้ำ รอจนดินในถุงเริ่มแห้ง ให้แน่ใจว่าต้นกล้าดูดเชื้อเห็ดขึ้นไปหมดแล้ว ประมาณ 2-3 วัน

5.2 ถ้าใส่เชื้อเห็ดแล้วกล้าไม้เหี่ยว แสดงว่าเชื้อเห็ดเข้าไปในต้นกล้าแล้ว ต้นไม้จะค่อยๆ ฟื้นตัวภายใน 1 สัปดาห์

5.3 ใส่เชื้อเห็ดห่างกัน 15-30 วัน จำนวน 2-3 ครั้ง หรือเมื่อมีเชื้อเห็ด

5.4 พักต้นกล้าประมาณ 1-2 เดือน ในที่ร่มรำไร รดน้ำตามปรกติ อย่าให้แห้ง เมื่อต้นไม้แข็งแรงจึงนำกล้าไม้ออกปลูก

6. การดูแลกล้าไม้เพื่อให้เกิดเห็ด

การดูแลกล้าไม้ ควรดูแลให้น้ำกล้าไม้อย่างสม่ำเสมอช่วง 3 ปีแรก น้ำที่ใช้สำหรับกล้าไม้ไม่ควรมีคลอรีน ไม่ควรใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีในการกำจัดวัชพืชและแมลง ยางนาที่ได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอจะโตสูงกว่า 1.8 เมตร เมื่อต้นไม้เจริญเติบโตอายุได้ประมาณ 3-4 ปี เชื้อเห็ดเผาะและเห็ดป่าจะเริ่มออกดอก

เทคโนโลยีการเตรียมเชื้อเห็ดตับเต่า และการใส่เชื้อเห็ดตับเต่า

1. การเตรียมเชื้อเห็ดในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

1.1 นำดอกเห็ดตับเต่า ที่เป็นดอกอ่อน มาแยกเชื้อในห้องปฏิบัติการ ซึ่งต้องทำภายใต้สภาพปลอดเชื้อ โดยเลี้ยงเชื้อในอาหารมันฝรั่ง (Potato Dextrose Agar; PDA) ที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว นาน 15 นาที

1.2 ตัดเนื้อเยื่อเห็ดเป็นชิ้นเล็กๆ มีความกว้างประมาณ 1 เซนติเมตร ขึ้นไป วางบนอาหารเลี้ยงเชื้อ PDA เลี้ยงเป็นระยะเวลาประมาณ 30 วัน เส้นใยเห็ดจะเจริญเต็มบนจานอาหารเพาะเชื้อ

1.3 เมื่อเชื้อเห็ดตับเต่าเจริญเต็มอาหาร PDA จึงจะสามารถย้ายเชื้อลงเลี้ยงในอาหารเหลว (Potato Dextrose Broth; PDB) ที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว นาน 15 นาที หลังนึ่งฆ่าเชื้อแล้วปล่อยให้อาหารเหลวเย็น

1.4 ตัดเชื้อเห็ดตับเต่าจากอาหารแข็ง PDA ใส่ในอาหารเหลว PDB ขวดละ 10-15 ชิ้น โดยตั้งขวดอาหารเลี้ยงเชื้อบนเครื่องเขย่า โดยเขย่าอย่างต่อเนื่อง นาน 10-15 วัน เพื่อเพิ่มอากาศและกระตุ้นการเจริญของเส้นใยเห็ด

1.5 สามารถย้ายเชื้อตับเต่าจากอาหารแข็ง PDA ใส่ในอาหารเมล็ดข้าวฟ่าง โดยหุงเมล็ดข้าวฟ่างให้นิ่ม พอให้เมล็ดข้าวฟ่างแตกออก แล้วกรอกเมล็ดข้าวฟ่างลงขวดโซดา นำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว นาน 15 นาที ทิ้งข้าวฟ่างไว้ให้เย็น

1.6 ตัดเชื้อเห็ดตับเต่าจากอาหารแข็ง PDA ใส่ขวดละ 5-6 ชิ้น เพื่อเพิ่มปริมาณเชื้อให้มากขึ้นได้ เส้นใยเชื้อเห็ดตับเต่าจะเจริญเติบโตจนเต็มขวดภายใน 1 เดือน พร้อมใช้งาน

2. การเตรียมเชื้อเห็ดตับเต่าจากดอกเห็ดสด

การเตรียมเชื้อเห็ดตับเต่าจากดอกเห็ดสด คัดเอาเห็ดตับเต่าดอกแก่ ไม่ต้องล้างน้ำ นำดอกเห็ดแก่ 1 ส่วน ใส่น้ำเปล่าสะอาดปราศจากคลอรีน 2 ส่วน ปั่นในเครื่องปั่นให้ละเอียด หรือสับให้ละเอียด จะได้หัวเชื้อเห็ดตับเต่าจากดอกสด และสามารถเอาไปใส่กล้าไม้ได้เลย

3. การใส่เชื้อเห็ดตับเต่าลงกล้าไม้

3.1 กล้าไม้กลุ่มไม้ผลและไม้ดอก สำหรับใส่เชื้อเห็ดตับเต่า เช่น มะกอกน้ำ ชมพู่ม่าเหมี่ยว มะม่วง แคบ้าน หางนกยูงไทย ต้นหว้า กาแฟ ขนุน ลำไย น้อยหน่า โสน ฯลฯ หลังเตรียมกล้าไม้ที่เพาะไว้ในถุงหรือกระถาง เมื่อกล้าไม้อายุ 45-60 วัน ก็เริ่มใส่เชื้อเห็ดได้

3.2 เชื้อเห็ดที่เลี้ยงในเมล็ดข้าวฟ่างนำมาชยี้กับน้ำเปล่าที่ปราศจากคลอรีน (น้ำบาดาล น้ำฝน) โดยเชื้อ 1 ขวด ใช้น้ำ 1 ลิตร ขัดเมล็ดข้าวฟ่างจนเส้นใยเชื้อเห็ดหลุดออกมาจนน้ำเป็นสีน้ำตาลดำ

3.3 ใส่เชื้อเห็ดตับเต่าปริมาณตามขนาดความสูงของกล้าไม้ เช่น กล้าไม้สูง 10 เซนติเมตร ใส่เชื้อเห็ด จำนวน 10 มิลลิลิตร การใส่เชื้อเห็ดในกล้าไม้ที่มีอายุน้อย ต้นกล้าแข็งแรง สมบูรณ์จะเป็นการกระตุ้นให้เชื้อเห็ดเจริญในระบบรากของกล้าไม้ได้เร็วขึ้น ก่อนใส่เชื้อเห็ดควรทำให้ดินในถุงเพาะกล้าไม้มีความชื้นเล็กน้อย ดินไม่ควรแห้งหรือชื้นแฉะเกินไป การใส่เชื้อเห็ดควรใส่ 2 รอบ โดยระยะเวลาห่างกัน 15-30 วัน

4. การดูแลกล้าไม้ สำหรับใส่เชื้อเห็ดแล้ว

4.1 หลังการใส่เชื้อเห็ดลงกล้าไม้ ควรนำกล้าไม้ไปเก็บไว้ในที่ร่ม อย่าให้ถูกแดดจัด อย่าพึ่งรดน้ำ รอจนดินในถุงเริ่มแห้ง ให้แน่ใจว่าต้นกล้าดูดเชื้อเห็ดขึ้นไปหมดแล้ว ประมาณ 2-3 วัน

4.2 ถ้าใส่เชื้อเห็ดแล้วกล้าไม้เหี่ยว แสดงว่าเชื้อเห็ดเข้าไปในต้นกล้าแล้ว ต้นไม้จะค่อยๆ ฟื้นตัวภายใน 1 สัปดาห์

4.3 ใส่เชื้อเห็ดห่างกัน 15-30 วัน จำนวน 2-3 ครั้ง หรือเมื่อมีเชื้อเห็ด

4.4 พักต้นกล้าประมาณ 1-2 เดือน ในที่ร่มรำไร รดน้ำตามปรกติ อย่าให้แห้ง เมื่อต้นไม้แข็งแรงจึงนำกล้าไม้ออกปลูก

5. การดูแลกล้าไม้เพื่อให้เกิดเห็ด

ควรดูแลให้น้ำกล้าไม้อย่างสม่ำเสมอช่วง 3 ปีแรก น้ำที่ใช้สำหรับกล้าไม้ไม่ควรมีคลอรีน ไม่ควรใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการกำจัดวัชพืชและแมลง เชื้อเห็ดตับเต่ามีการสะสมอาหารมากพอก็จะออกดอกเห็ด ต้นหางนกยูงไทยที่ใส่เชื้อเห็ดตับเต่าออกดอกเห็ดเมื่ออายุได้ประมาณ 2 ปี

เห็ดตับเต่า ที่ปลูกร่วมแปลงกับป่าไม้เศรษฐกิจแบบผสมผสาน พบว่า มีประโยชน์มากในด้านสิ่งแวดล้อม เพราะเห็ดตับเต่าช่วยเพิ่มการเติบโตของต้นไม้ ทำให้ระบบรากต้นไม้แข็งแรง ช่วยสลายธาตุฟอสฟอรัสให้ต้นไม้สามารถนำไปใช้ได้มากขึ้น แถมช่วยป้องกันและควบคุมการเกิดโรคกับระบบรากของต้นไม้ ช่วยดักจับและรักษาความชื้นในดินบริเวณรอบรากพืชอาศัย ชาวบ้านสุขใจ เพราะป่าไม้เศรษฐกิจที่ปลูกร่วมแปลงเจริญเติบโตไว แถมมีรายได้จากการขายเห็ด เรียกว่า คุ้มสุดคุ้ม เพราะได้ผลกำไร 2 ต่อ นั่นเอง

NewsClip app.iqnewsclip.com
Dataxet Limited | 888/178 Ploenchit Road, 17th Floor, Mahatun Plaza Building, Lumpini, Patumwan, Bangkok 10330, THAILAND
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com